

CON QUAY

Tôi là con vợ lẽ, anh tôi là con vợ cả. Anh tôi thì lăm đồ chơi lăm mà tôi thì chẳng có một thứ gì. Nội các thứ đồ chơi của anh tôi, nào ô tô, nào tàu hỏa, nào búp bê... tôi chẳng ưa thứ nào cả, chỉ thích nhất con quay sừng. Mỗi khi tôi thấy anh tôi quấn dây, rồi quay mình vươn vai đánh, con quay nó vùn vụt ở trong tay bay ra, quay tít thò lò, tiếng kêu vo vo. Nó chạy, nó lượn, nó mới điệu làm sao.

Tôi ước ao:

"Giá tôi cũng có một con quay sừng như của anh tôi".

Tôi đương chăm chú nhìn con quay thì ở đằng xa mẹ tôi cũng chăm chú nhìn tôi, mà có lẽ mẹ tôi đoán biết sự mong ước của tôi bởi vì chỉ có người mẹ mới thấy biết những sự bí ẩn ở trong lòng con, chỉ có người nào thương yêu nhau mới tỏ rõ tâm sự nhau.

Tôi chạy lại vồn vã bảo mẹ tôi rằng:

- Em thích con quay sừng kia quá. Chị Hai mua cho em một con nhé.
- Chị Hai làm gì có tiền, hở em?

Tiếng mẹ tôi nói có vẻ buồn rầu thất vọng: vật thử con quay sừng kia chỉ một hào bạc, mà không làm sao kiếm ra để mua cho đứa con cưng được vui lòng!

Tôi nghe mẹ tôi nói, ngoảnh nhìn con quay mà tôi cũng buồn.

Hồi ấy, tôi mới lên chín, còn đi học chữ nho. Một hôm, tôi đi học về, mẹ tôi đưa cho tôi một con quay. Con quay này không phải là con quay sừng, cũng không phải là con quay tiện, nó chỉ là một con quay đẽo, mà lại là con quay mà mẹ tôi đẽo cho tôi. Tôi đánh nó dẫu không tít, không điệu bằng con quay của anh tôi, nhưng tôi yêu quý nó hơn hết cả các con quay sừng ở trên trần thế.

Tôi có con quay thích quá, lúc nào cũng đánh, ngoài sân, sau vườn, dưới bếp, nhà ngang. Mẹ tôi nhìn tôi đánh quay, thấy tôi vui sướng mà mẹ tôi cũng vui sướng; mẹ tôi vui sướng cái vui sướng của tôi.

Một hôm ở trong bếp, tôi muốn khoe tài với mẹ tôi, tôi bảo mẹ tôi:

- "Em đánh quay giỏi lắm, để em đánh cho chị Hai coi".

Rồi tôi quấn dây, dang thẳng cánh, bỏ một cái thật mạnh, thì ôi thôi! Cái dây vướng phải rổ bát, đổ úp xuống, kêu đánh âm một tiếng, bát đĩa vỡ tung tóe. Tôi tái xanh cả mặt, sợ run lập cập.

Mẹ già tôi đang quét tước ở trên nhà ngang, xông xộc chạy xuống hỏi:

- Đứa nào đánh vỡ gì?
- Thưa bà, tôi trót nhỡ tay.

Mẹ tôi chưa nói dứt lời thì mẹ già tôi túm lấy đầu dầm xuống, sẵn cái chổi cầm tay đánh túi bụi.

Thương ôi! Mẹ tôi thấy tôi bé nhỏ, không nỡ để mẹ già tôi đánh tôi nên nhận cái lỗi của tôi làm lỗi của mình để chịu đòn thay cho tôi.

Từ đấy, tôi không đánh quay nữa mà tôi thấy ai đánh quay tôi cũng chẳng buồn nhìn.

Nhưng con quay kia mẹ tôi đeo cho tôi, tôi không đành lòng mà vứt nó đi, tôi giữ, tôi giữ cho đến ngày nay để kỷ niệm cái đời đau đớn và hy sinh của mẹ tôi đối với tôi.

**Rút từ tập truyện ngắn
Trước cảnh hoang tàn Đế Thiên Đế Thích
Trung Bắc xuất bản, 1935.**